

ПРАВА ИЗЛУЧНИХ ПОВЕРИЛАЦА У СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

Својина

- **појам**

- највиша правна и фактичка власт на одређеној ствари.

- **садржина права својине**

- овлашћење држања ствари

- овлашћење коришћења

- овлашћење располагања

- **стицање својине**

- по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем.

- право својине стиче се и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом.

Својина

- Право својине не застарева.
- Оно је апсолутно – делује према свима.
- Својинскоправни захтеви настају повредом својине.
- Власник је овлашћен да захтева од било кога другог да му врати ствар која је предмет његовог права својине ако се код њега нађе без правног основа.
- Престанком својине престају и својински захтеви.

Излучни поверилац у стечајном поступку

- Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији
- Закон о стечајном поступку
- Закон о стечају
- Закон о изменама и допунама Закона о стечају

Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији

"Сл. лист СФРЈ", бр. 84/89 и "Сл. лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96.

Појам – члан 117 став 1

Отварање стечајног поступка не утиче на права издвајања ствари која не припадају дужнику (излучна права).

Пријава потраживања излучног повериоца - члан 121 став 5

Излучни повериоци означавају у пријави део имовине (предмет) на који се њихов захтев односи.

Закон о стечајном поступку

"Сл. гласник РС", бр. 84/2004 и 85/2005 - др. закон.

Појам – члан 37 став 1 – 3

- Излучни поверилац је лице које, на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе.
- Излучни поверилац није стечајни поверилац
- Ствар из става 1 овог члана не улази у стечајну масу.

Закон о стечајном поступку

Члан 37 став 4

- Ако је стечајни дужник неовлашћено отуђио ствар из става 1 овог члана,
- излучни поверилац има право да, као стечајни поверилац,
- тражи сразмерно намирење износа који одговара тржишној вредности ствари.

Закон о стечајном поступку

члан 91 став 1 - 5

- излучни поверилац подноси захтев да му се из стечаја излучи ствар која не улази у стечајну масу;
- стечајни управник је дужан да у року од двадесет дана од дана пријема захтева обавести повериоца да ли прихвата захтев за излучење или одбија такав захтев повериоца, као и да прецизира рок у ком ће омогућити повраћај ствари излучном повериоцу;
- рок из става 2 не може бити дужи од десет дана од дана прихватања захтева излучног повериоца, осим у случају да стечајни судија из оправданих разлога одобри продужење овог рока;
- ако стечајни управник одбије да излучи ствар из стечајне масе, против те одлуке поверилац има право приговора стечајном већу у року од пет дана од пријема обавештења од стечајног управника;
- ако стечајно веће оспори право на излучење ствари, поверилац своје право може остваривати у другим судским поступцима.

Закон о стечају

*„Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон,
71/2012 - одлука УС*

- Појам – члан 50
- Поступак по захтеву излучног повериоца – члан 102
- Остварење права у стечајном поступку – члан 112

Закон о стечају

члан 50 став 1 - 3

- Излучни поверилац је лице које, на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе.
- Излучни поверилац није стечајни поверилац.
- Ствар из става 1 овог члана не улази у стечајну масу.

Закон о стечају

члан 50 став 4

Став 4 члана 50 Закона о стечају („Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон и 71/2012 - одлука УС) гласи: Ако је стечајни дужник неовлашћено отуђио ствар из става 1 овог члана у току стечајног поступка, излучни поверилац има право да тражи намирење износа који одговара тржишној вредности ствари, који се измирује као обавеза стечајне масе.

Став 4 члана 50 Закона о стечају је брисан Законом о изменама и допунама Закона о стечају (“Сл. гласник РС”, број 83/2014 - верзија на снази од 13.08.2014. године) како би се детаљније регулисала заштита стечајних поверилаца, што је учињено одредбама члана 102 Закона о стечају („Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон, 71/2012 - одлука УС и бр. 83/2014).

Закон о стечају

„Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011 - др. закон, 71/2012 - одлука УС и бр. 83/2014).

- Излучни поверилац нема активну легитимацију за подношење предлога за отварање стечајног поступка.
- Излучни поверилац нема новчано потраживање према стечајном дужнику нити се његов захтев односи на имовину односно на неки део стечајне масе стечајног дужника.
- Излучни поверилац не подноси пријаву потраживања.
- Излучни поверилац, као странка у поступку стечаја, тражи излучење ствари из стечајне масе, у форми захтева за излучење – предају ствари.
- Предмет захтева за излучење може бити покретна и непокретна имовина, али и одређена права.

Закон о стечају

члан 112

Начин поступања стечајног управника по захтеву излучног повериоца је регулисан одредбама члана 112 Закона о стечају.

- Излучни поверилац подноси захтев да му се из стечаја излучи ствар која не улази у стечајну масу.
- Стечајни управник је дужан да у року од двадесет дана од дана пријема захтева обавести повериоца да ли прихвата захтев за излучење или одбија такав захтев повериоца, као и да прецизира рок у ком ће омогућити повраћај ствари излучном повериоцу.
- Рок из става 2 не може бити дужи од десет дана од дана прихватања захтева излучног повериоца, осим у случају да стечајни судија из оправданих разлога одобри продужење овог рока.

Закон о стечају

члан 112

- Прихватање захтева излучног повериоца стечајни управник врши у форми обавештења.
- У том случају је стечајни управник дужан да у року који је прецизирао у изјашњењу ствар врати излучном повериоцу.
- У случају када стечајни управник призна право на излучење ствари излучном повериоцу, стечајни судија не доноси одлуку о томе нити на исто даје сагласност – осим код продужења рока.
- Ако стечајни управник одбије да излучи ствар из стечајне масе, тада доноси одлуку, против које излучни поверилац има право на примедбу стечајном судији
- Излучни поверилац може, у року од пет дана од пријема обавештења од стечајног управника, ставити примедбу на радње стечајног управника, о којој одлучује стечајни судија.

Закон о стечају

члан 112

- Стечајни судија о примедби одлучује закључком против кога није дозвољена жалба.
- Ако стечајни судија утврди да је примедба основана, закључком ће наложити стечајном управнику да тражену ствар излучи из стечајне масе и преда је излучном повериоцу.
- Ако стечајни судија оспори право на излучење ствари, и у овој ситуацији против одлуке стечајног судије није дозвољена жалба, па излучни поверилац своје право може остваривати у другим судским поступцима.

Закон о стечају

члан 102

Неовлашћено отуђење ствари на којој постоји излучно право

- Ако је ствар на којој постоји излучно право стечајни дужник неовлашћено отуђио пре отварања стечајног поступка, излучни поверилац може захтевати да се на њега пренесе право на противчинидбу ако она још није извршена, а ако је извршена, има право на накнаду штете као стечајни поверилац.
- Ако је ствар на којој постоји излучно право стечајни дужник неовлашћено отуђио у току стечајног поступка, односно претходног стечајног поступка, излучни поверилац може да захтева да се на њега пренесе право на противчинидбу, ако противчинидба још увек није извршена, или да захтева противчинидбу из стечајне масе, ако се ствар из стечајне масе још увек може излучити, или да захтева накнаду тржишне вредности те ствари и накнаду за претрпљену штету, која се намирује као обавеза стечајне масе.

Закон о стечају

члан 102

Код неовлашћеног отуђења у стечајном поступку разликујемо више могућих ситуација и то:

1) када је стечајни дужник пре отварања стечајног поступка продао ствар на којој постоји излучно право и наплатио купопродајну цену;

2) када је стечајни дужник пре отварања стечајног поступка продао ствар на којој постоји излучно право, али купопродајна цена није наплаћена пре подношења захтева излучног повериоца у стечајном поступку;

3) када су стечајни дужник у претходном стечајном поступку, односно стечајни управник у току стечајног поступка, ствар на којој постоји излучно право продали, а купопродајна цена није наплаћена пре подношења захтева излучног повериоца и

4) када је ствар продата у претходном стечајном поступку или у току стечајног поступка и купопродајна цена наплаћена пре подношења захтева излучног повериоца.

Остваривање права у парничном поступку

- Члан 37 Закона о основама својинскоправних односа - власник може тужбом захтевати од држаоца повраћај индивидуално одређене ствари.
- У том поступку власник мора доказати:
 - да на ствари чији повраћај тражи има право својине и
 - да се ствар налази у фактичкој власти туженог.
- Право на подношење тужбе не застарева.
- За покретање парничног поступка ради остварења излучног права, није потребно да је претходно захтев излучног повериоца одбијен нити је потребан упут стечајног судије.
- Рок за подношење тужбе за излучење ствари – до продаје ствари у стечајном поступку.
- Тужбени захтев излучног повериоца не мора да садржи и утврђујући захтев.

Остваривање права у парничном поступку

Све до продаје ствари која је предмет захтева за излучење, излучни поверилац није изгубио излучно право, па и даље може да искористи законске могућности у погледу улагања приговора стечајном судији на предложену продају и подношењем захтева да се продаја одложи до одлуке о поднетом излучном захтеву.

Излучни поверилац може поднети предлог да се у парничном поступку одреди привремена мера обезбеђења неновчаног потраживања и забрани продаја ствари. Таква мера обавезује стечајне органе (стечајног судију и стечајног управника), па се не може приступити уновчењу спорне ствари

Република Србија као излучни поверилац

- Нема законског основа да се имовина која је у својини Републике Србије, попише као део стечајне масе, јер није имовина стечајног дужника.
- Република Србија, као носилац стварних права на наведеној имовини, а сходно одредбама Закона о стечају, које дефинишу појам излучног повериоца, може поднети захтев да се иста непокретност излучи из стечајне масе стечајног дужника.
- Лице које има део својинских овлашћења - право коришћења, које му је пренето од стране Републике Србије, је легитимисано да ради заштите наведеног права поднесе излучни захтев у ситуацији у којој је ствар на којој има наведена права пописана у стечајну масу дужника.
- Лице које на основу облигационог односа има право коришћења имовине која је у својини Републике Србије, не ужива у ову врсту заштите, односно не може поднети захтев за излучење

Излучни захтев даваоца лизинга члан 95 Закона о стечају

Уговор о лизингу

- у основи врста уговора о продаји
- продавац покретне ствари се обавезује да преда ствар купцу одмах након закључења уговора,
- али уз задржавање права својине све док купац не исплати цену у потпуности.

Закон о стечају регулише положај даваоца лизинга као излучног повериоца.

- давалац лизинга подноси захтев да му се из стечаја излучи предмет лизинга,
- ако је излучни захтев усвојен, стечајни управник је дужан да преда предмет лизинга даваоцу лизинга без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од доношења одлуке о банкротству,

Излучни захтев даваоца лизинга **члан 95 Закона о стечају**

- предаја предмета лизинга се одлаже ако стечајни управник оспори власништво излучног повериоца над предметом лизинга,
- предмет лизинга се може задржати ако стечајни управник предложи суду, уз сагласност одбора поверилаца, да се излучни захтев одбије, уз одређивање исплате пуног уговореног износа лизинг накнаде.
- обавезе стечајног дужника према даваоцу лизинга које доспевају након отварања стечајног поступка се сматрају обавезама стечајне масе.

Забрана извршења и намирења из члана 93 овог закона се сходно примењује и на остваривање права даваоца лизинга на излучење из стечаја предмета лизинга до одлуке о банкротству стечајног дужника, односно до потврђивања усвојеног плана реорганизације.

И ДА СЕ ПОДСЕТИМО

➤ **ИЗЛУЧНИ ПОВЕРИЛАЦ У ПОСТУПКУ СТЕЧАЈА**

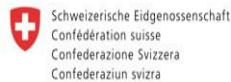
- Излучни поверилац није стечајни поверилац, он не подноси пријаву потраживања и нема новчано потраживање према стечајном дужнику.
- Излучни поверилац може да бира правни пут за остварење свог права – поношењем захтева за излучење у стечајном поступку или подошењем тужбе.
- Покретање парничног поступка није условљено претходним подношењем захтева за излучење у стечајном поступку.
- Захтев за излучење у себи садржи и претходно питање права својине, које је најјаче стварно право и коме се као таквом мора пружити заштита кроз доступност свих поступака, у складу са позитивним прописима.
- Неопходно да излучни поверилац активно учествује у поступку стечаја како би ко би избегао настанак штете због немогућности да поврати своју ствар или да му буде исплаћена тржишна цена ствари која је отуђена.

Sprovedeno od strane:

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Uz podršku Švajcarskog sekretarijata za ekonomske poslove SECO